

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

ŽUPANIJA HERCEGBOSANSKA

GRD LIVNO

GRADONAČELNIK

**DOKUMENT OKVIRNOG PRORAČUNA
GRADA LIVNA
ZA RAZDOBLJE 2026.- 2028. godine**

Livno, lipanj 2025

SAŽETAK

Na temelju članka 11. točka 6. Privremene statutarne odluke Grada Livna („Službeni glasnik Grada Livna“, broj: 2/18), a u skladu sa člancima 15. i 18. Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22 i 7/25) izrađen je Dokument okvirnog proračuna Grada Livna (u daljnjem tekstu: DOP) koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2026.-2028. godinu.

Dokument okvirnog proračuna je strateški dokument koji izlaže fiskalnu strategiju i proračunske planove za sljedeće tri godine i ima za cilj razviti bolji strateški temelj za pripremu proračuna, odnosno, DOP uključuje početne gornje granice rashoda za 2026. godinu, te preliminarne procjene za 2027.-2028. godinu

Ovaj dokument sadrži projekcije prihoda i rashoda za proračun Grada Livna, kao i konsolidirane projekcije javnih prihoda i javne potrošnje proračuna Grada Livna i finansijskih planova proračunskih korisnika (Općinsko javno pravobraniteljstvo, Narodno sveučilište, DV Pčelice, Crveni križ, Centar za socijalni rad).

Služba za financije Grada Livna pripremila je Dokument okvirnog proračuna uz pomoć podataka dobivenih od strane Federalnog ministarstva financija, Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP), i Odjeljenja za makroekonomsku analizu pri Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanje BiH, makroekonomsku prognozu Federalnog zavoda za programiranje razvoja, podataka Agencije za statistiku, i ostalih relevantnih institucija.

Dokument okvirnog proračuna Grada Livna 2026.-2028. godine sadrži:

Poglavlje 1: Uvod u Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2026.-2028.godine,

Poglavlje 2: Srednjoročna makroekonomska prognoza,

Poglavlje 3: Srednjoročna fiskalna strategija,

Poglavlje 4: Prihodi proračuna Grada Livna za razdoblje 2024.-2028.godine,

Poglavlje 5: Rashodi proračuna Grada Livna za razdoblje 2024.-2028.godine.

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	2
SADRŽAJ	3
1. UVOD U DOKUMENT OKVIRNOG PRORAČUNA ZA RAZDOBLJE 2026.-2028.GODINE	4
1.1 Uvod	4
1.2. Informacije o Dokumentu i korištena metodologija.....	5
1.3. Struktura dokumenta	5
2. SREDNJOROČNA MAKROEKONOMSKA PROGNOZA.....	6
2.1.Ekonomska kretanja u 2024. godini i projekcije kretanja za razdoblje 2025.-2028.godine	6
2.2. Srednjoročna ekonomska prognoza i rizici	8
2.3.Makroekonomski pokazatelji u BIH.....	9
2.4.Osnovni makroekonomski pokazatelji u Hercegbosanskoj županiji i FBiH.....	11
3. SREDNJOROČNA FISKALNA STRATEGIJA.....	17
3.1. Neizravni porezi	17
3.2 Direktni porezi	19
4.PRIHODI PRORAČUNA GRADA LIVNA ZA RAZDOBLJE 2024.-2028.GODINE	23
4.1. Porezni prihodi Grada Livna za razdoblje 2024.-2028. Godine.....	24
4.2. Neporezni prihodi Grada Livna za razdoblje 2024.-2028.godine	26
5. RASHODI PRORAČUNA GRADA LIVNA ZA RAZDOBLJE 2024.-2028.	30

1. UVOD U DOKUMENT OKVIRNOG PRORAČUNA ZA RAZDOBLJE 2026.-2028.GODINE

1.1 Uvod

Na temelju članka 11. točka 6. Privremene statutarne odluke Grada Livna („Službeni glasnik Grada Livna“, broj: 2/18), a u skladu sa člancima 15. i 18. Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 99/19, 25a/22 i 7/25 Gradonačelnik donosi Dokument okvirnog proračuna Grada Livna za razdoblje 2026.-2028.godinu.

Izrada Dokumenta okvirnog proračuna za razdoblje od tri godine je zakonska obaveza na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini. Trogodišnje planiranje proračuna je obaveza svih korisnika proračunskih sredstava, a što je u skladu sa članom 17. Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine. Usvajanje ovog dokumenta, predstavlja prvu fazu u proračunskom procesu za promatrano razdoblje i odobravanje predložene početne gornje granice ukupnog proračuna za 2026. godinu i okvirne iznose za naredne dvije godine.

Dokument okvirnog proračuna predstavlja vezu između ukupne ekonomske i fiskalne strategije s jedne strane, i prioriternih politika i potreba iskazanih sa strane proračunskih korisnika, s druge strane. Izradom DOP-a nastoji se razviti kvalitetniji strateški temelj za srednjoročno planiranje proračuna i godišnji proračun, uključujući bolje povezivanje raspodjele resursa sa prioritetima politika navedenim u razvojnim strategijama, odnosno prioriternih politika utvrđenih u Strategiji razvoja grada Livna.

Osnove za izradu DOP-a temelje se na procjeni gospodarskog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja i prognozi prihoda i rashoda. Ciljevi DOP-a ostvaruju se kroz racionalnu javnu potrošnju, uspješnije određivanje prioriteta pri izradi alokacije javnih resursa i učinkovitije korištenje raspoloživih resursa.

Dokument okvirnog proračuna za period 2026.-2028. izlaže fiskalnu strategiju i proračunske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije stratešku osnovu za pripremu proračuna.

1.2. Informacije o Dokumentu i korištena metodologija

Dokument okvirnog proračuna 2026.-2028. je sveobuhvatan i kompleksan dokument srednjoročnog planiranja u koji su uključene analize i projekcije grada Livna. Izrada DOP-a zasniva se na procjeni gospodarskog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja i prognozi prihoda i rashoda.

Ovaj dokument je izrađen na bazi revidirane projekcije prihoda po osnovu indirektnih poreza, prihoda po osnovu poreza na dobit i prihoda po osnovu poreza na dohodak za 2025.godinu i plana za period 2026.-2028. godine sačinjenih od strane Federalnog ministarstva financija, te na osnovu zahtjeva budžetskih korisnika putem Instrukcija broj 1.

Srednjoročna makroekonomska prognoza obuhvaća analizu makroekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), makroekonomsku prognozu Federalnog zavoda za programiranje razvoja, Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje (OMA), podataka Agencije za statistiku i ostalih relevantnih institucija.

Dokument okvirnog proračuna grada Livna za razdoblje 2026. – 2028. godina sadrži pet poglavlja koja uključuju srednjoročne makroekonomske prognoze, prognoze izravnih i neizravnih prihoda, ukupan fiskalni okvir, projekcije tekućih rashoda, kapitalne investicije i projekte, ukupni dug grada te prioritete koji će biti financirani iz proračunskih sredstava u narednom razdoblju te gornje granice rashoda proračunskih korisnika u narednom trogodišnjem razdoblju, na kojima se temelji priprema i izrada proračuna.

1.3. Struktura dokumenta

U prvom dijelu dokumenta nalazi se uvod u Dokument okvirnog proračuna za razdoblje od 2026.-2028.godine, informacije o dokumentu te korištena metodologija te sama struktura dokumenta. Drugi dio dokumenta su ekonomska kretanja u 2024.godini i projekcije kretanja za razdoblje 2025.-2028.godine, makroekonomske projekcije i pokazatelji BiH i Federacije BiH. Treći dio Dokumenta okvirnog proračuna odnosi se na neizravne i direktne poreze. U četvrtom dijelu Dokumenta okvirnog proračuna napravljena je analiza prihoda proračuna Grada Livna za razdoblje od 2024.-2028.godine, dok je u petom dijelu napravljena analiza za rashode od 2024-2028.godine.

2. SREDNJOROČNA MAKROEKONOMSKA PROGNOZA

Srednjoročna makroekonomska prognoza obuhvaća analizu makroekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), makroekonomsku prognozu Federalnog zavoda za programiranje razvoja, Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje (OMA), podataka Agencije za statistiku, i ostalih relevantnih institucija. Osnovna pretpostavka projiciranog rasta u BiH se tiče ekonomskih kretanja u okruženju i to prije svega u smislu promjena izvozne tražnje, te inozemnog financiranja finalne potrošnje i investicija. Unutrašnje pretpostavke podrazumijevaju uobičajenu razinu političke stabilnosti, uz postepeno poboljšanje poslovnog okruženja.

2.1. Ekonomska kretanja u 2024. godini i projekcije kretanja za razdoblje 2025.-2028. godine

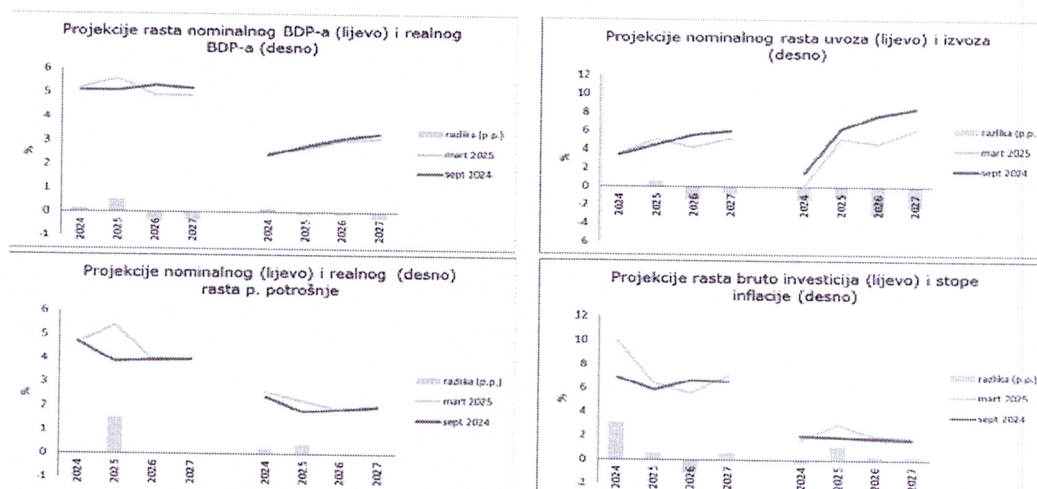
Negativne ekonomske posljedice događanja u svjetskoj ekonomiji posljednjih godina (poput globalne pandemije i sukoba u Ukrajini) manifestiraju se kroz trgovinske, financijske, cjenovne šokove koji nisu zaobišli ni BiH, te vanjsko okruženje predstavlja veoma važnu strukturalnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u zemlji.

Prema podacima Agencije za statistiku BiH za 2024. godine procjenjuje se da je realni rast BDP-a u Bosni i Hercegovini iznosio 2,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Ova stopa ekonomskog rasta jednaka je procjeni Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP) o kretanju ekonomskog rasta u na razini cijele 2024. godine. Domaća tražnja (potrošnja i investicije) bila glavni nosilac ekonomskog rasta. Rast finalne potrošnje iznosio je 2,6%. Procijenjena stopa rasta investicija u 2024. godini iznosi 8%.¹ Doprinos vanjskog sektora ekonomskom rastu u Bosni i Hercegovini je bio negativan. Prema njihovoj procjeni, realni rast uvoza iznosio je 2,5%, a izvoza -1,6%. Prema projekcijama DEP-a, u 2025. godini se očekuje realni rast BDP-a od 2,7% u BiH. U DEP-u navode da bi domaća tražnja kroz povećanje potrošnje i investicija trebala predstavljati glavno uporište projektiranog ekonomskog rasta, uz pozitivan doprinos vanjskog sektora u odnosu na 2024. godinu. Projektirana stopa realnog rasta finalne potrošnje u 2025. godini iznosi 2,1% a investicija 4,5%. Očekivana stopa realnog rasta izvoza iznosi 3,4%, a uvoza 3,6%. Prema projekcijama DEP-a, u 2026., 2027. i 2028. godini se očekuju stope realnog rasta BDP-a od 3%,

¹ Projekcije DEP-a BiH, 2024. godine

3,1% i 3,3%, respektivno. Kao i u 2025. godini, privatna potrošnja i investicije predstavljaju ključni oslonac prognoziranog ekonomskog rasta tokom ovog perioda. Tako se u periodu od 2026. do 2028. godine očekuje prosječna stopa rasta privatne potrošnje od 1,8%, te prosječni rast javne potrošnje po istoj stopi na godišnjem nivou. U navedenom periodu se očekuje povećanje investicija po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od oko 5,3%, nešto niži prosječni godišnji rast izvoza od oko 4,3%, te sporija prosječna godišnja stopa rasta uvoza od 3,4%.

Grafikon 1. Razlika stopa rasta makroekonomskih pokazatelja za period 2024-2027

Izvor: Izračun i prikaz OMA-e na osnovu projekcija DEP-a iz ožujka 2024 i rujna 2024.

Na osnovu Grafikona 1. se mogu usporediti DEP-ove posljednje projekcije (ožujak 2025) sa prethodnim (rujan 2024), a koji se odnose na stope rasta BDP-a i njegovih komponenti.

Uvidom u DEP-ove projekcije za 2024. godinu, zaključujemo da nije bilo značajnijih korekcija u odnosu na njihove prethodne projekcije. Nominalna stopa rasta BDP-a je korigirana za svega +0,1 p.p., sa 5,1% u rujnu 2024. godine na 5,2% u ožujku 2025. godine. Projekcija stope rasta uvoza je ostala ista, dok je projekcija stope rasta izvoza korigirana za -1,4 p.p. Projekcija nominalnog rasta privatne i vladine potrošnje nije korigirana, dok je projekcija stope rasta investicija korigirana za +3 p.p. Na kraju, projektirana stopa rasta inflacije je korigirana za -0,3 p.p., dok je realna stopa rasta BDP-a korigirana za +0,1 p.p. (Grafikon 1, 2024. godina)

Ako promatramo DEP-ove projekcije za tekuću, 2025. godinu, možemo zaključiti da je projekcija nominalnog rasta BDP-a povećana za +0,5 p.p., sa 5,1% u rujnu 2024. na 5,6% u ožujku 2025. Projektirana stopa rasta uvoza korigirana je za +0,6 p.p., a izvoza za -1,1 p.p. Projektirana stopa

rasta privatne potrošnje je najviše korigirana, za +1,5 p.p., dok je stopa vladine potrošnje korigirana za +0,3 p.p. Na kraju, stopa rasta investicija je korigirana za +0,5 p.p. Treba također napomenuti da je stopa inflacije za 2025. godinu korigirana za +1,1 p.p., sa 1,9% u rujnu 2024. godine, na 3% u ožujku 2025. Stopa realnog rasta BDP-a je skromno korigirana za -0,1 p.p. (Grafikon 1, 2025. godina) Projekcije za 2026. godinu U odnosu na prethodne DEP-ove projekcije, projekcija nominalnog rasta BDP-a za 2026. godinu korigirana je za -0,4 p.p. i to: projekcija rasta uvoza za -1,4 p.p., izvoza za -3,1 p.p., investicija za -1,1 p.p., dok projektirane stope rasta privatne i vladine potrošnje nisu korigirane (Grafikon 1, 2026. godina).

Projekcija nominalnog rasta BDP-a za 2027. godinu korigirana je za -0,3 p.p. u odnosu na prethodne projekcije i to: projekcija rasta uvoza za -0,8 p.p., izvoza za -2,2 p.p., investicija za +0,5 p.p., vladine potrošnje za +0,7 p.p., dok projekcija stope rasta privatne potrošnje nije korigirana (Grafikon 1, 2027. godina).

2.2. Srednjoročna ekonomska prognoza i rizici

Privatna potrošnja i investicije kao glavni pokretači rasta, voditi će povećanju prihoda. Fiskalna politika će u narednom srednjoročnom periodu od 2025-2027. godine biti umjereno restriktivna i stabilizirajuća, sa opreznim fiskalnim planiranjem uslijed velikih globalnih neizvjesnosti. Kao takva, fiskalna politika će doprinijeti i očuvanju makroekonomske stabilnosti zemlje, usporavanju inflacije i smanjenju vanjskotrgovinskog deficita. U čitavom periodu 2025-2027. se očekuje sporiji rast javnih rashoda od rasta javnih prihoda, tj. postepeni prelazak proračuna u blagi suficit od 0,1% BDP u 2026. godini, nakon deficita od 0,7% u 2025. godini. U 2027. se očekuje suficit od 0,7% BDP.

Usporavanje inflacije, blago povećanje kreditnog rejtinga i skroman ekonomski rast, neki su od makroekonomskih pokazatelja i trendova ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini koji su obilježili 2023.godinu. Svjetska i domaća privreda u protekle tri godine bile su suočene s brojnim izazovima od pandemije do dva velika sukoba koja se događaju te uzrokuju poremećaje na svjetskom tržištu. Takva događanja reflektiraju se na cijene goriva i lance opskrbe, što trpi i privreda Bosne i Hercegovine. Osim poremećaja na svjetskom tržištu gospodarstvenici u Bosni i

Hercegovini suočeni su sa brojnim fiskalnim i parafiskalnim nametima, kompliciranim administrativnim procedurama, te problemom nedostatka stručne radne snage na tržištu rada.

Rizici iznenadnih poremećaja na tržištima strateških dobara, energenata i hrane i dalje su prisutni. Ipak, prema ponašanju i očekivanjima finansijskih tržišta, umjerenom korigiranju politika Europske središnje banke treba se nadati u 2025. godini. Kada je riječ o Bosni i Hercegovini odnosno Federaciji BiH, mjere Agencije za bankarstvo FBiH doprinijele su izbjegavanju i ublažavanju prijenosa negativnih učinaka naglog rasta kamatnih stopa.

Uz potrebno izbjegavanje političkih neizvjesnosti, intenziviranje ulaganja i infrastrukturnih projekata rezultirat će značajnijim ekonomskim rastom u 2024. godini. Sve navedeno slaže se i s ocjenama međunarodnih finansijskih institucija koje konstantno navode potrebu stabilne političke situacije, kao i povećanja investicija, odnosno ulaganja u infrastrukturne projekte. Međunarodni monetarni fond u svojoj posljednjoj analizi procjenjuje kako će 2024. godine doći do rasta gospodarstva u odnosu na ovu godinu, i to mjereno realnim BDP-om s 2% u 2024. godini na 3% u 2025. godini.

Pritom se predviđa i daljnji pad inflacije na 3% u 2024. i 2% (inflacija u eurozoni) u sljedećim godinama. Očekuje se da će se inflacija tijekom 2024. i 2025. stabilizirati na pretpandemijsku razinu. Ipak, i tu postoji rizik s obzirom na tekuća geopolitička kretanja, koja mogu imati negativne posljedice na cijene hrane i energije te povećati inflacijski pritisak i utjecati na ponašanje potrošača.

2.3. Makroekonomski pokazatelji u BiH

U tablici 1 prikazane su projekcije makroekonomskih pokazatelja Bosne i Hercegovine za razdoblje 2023.-2028. godine.

Temeljem projekcija preuzetih od Direkcije za ekonomsko planiranje (tablica br.1) u 2025. godini očekuje se rast realnog bruto društvenog proizvoda (BDP) po prosječnoj godišnjoj stopi od 2,7% u BiH, a domaća potražnja kroz povećanje potrošnje i investicija trebala bi predstavljati glavno uporište projektiranog ekonomskog rasta, uz pozitivan doprinos vanjskog sektora u odnosu na 2024. godinu. Projektirana stopa realnog rasta finalne potrošnje u 2025. godini iznosi 2,1%, a investicije 4,5%. Očekivana stopa realnog rasta izvoza iznosi 3,4%, a uvoza 3,6%. Prema

projekcijama DEP-a u 2026., 2027. i 2028. godini se očekuju stope realnog rasta BDP-a od 3%, 3,1% i 3,3% respektivno. Kao i u 2025. godini, privatna potrošnja i investicije predstavljaju ključni oslonac prognoziranog ekonomskog rasta tijekom ovog razdoblja. Tako se u razdoblju od 2026.-2028. očekuje prosječna stopa rasta privatne potrošnje od 1,8%, te prosječni rast javne potrošnje po istoj stopi na godišnjoj razini. U navedenom razdoblju se očekuje povećanje investicija po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od oko 5,3%, nešto niži prosječni godišnji rast izvoza od oko 4,3%, te sporija prosječna godišnja stopa rasta uvoza od 3,4%.

Tablica 1. Makroekonomski pokazatelji za razdoblje 2023.-2028. Godina

Indikator	Službeni podaci		Projekcije			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Nominalni BDP u mil KM	50.932	53.560	56.568	59.367	62.294	65.553
Nominalni rast u %	11,7	5,2	5,6	4,9	4,9	5,2
BDP deflator (prethodna godina=100)	109,6	102,6	102,9	101,9	101,7	101,8
Realni BDP u mil KM (prethodna godina=100)	46.458	52.223	54.998	58.258	61.230	64.362
Realni rast u %	1,9	2,5	2,7	3	3,1	3,3
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	6	1,7	3	2	1,9	1,8
Potrošnja u mil KM	43.658	45.749	48.053	49.897	51.880	53.673
Realni rast u %	1,3	2,6	2,1	1,8	2	1,5
Vladina potrošnja u mil KM	9.548	10.044	10.426	10.791	11.223	11.615
Realni rast u %	2,1	2,6	1,8	1,7	2,1	1,6
Privatna potrošnja u mil KM	34.111	35.705	37.627	39.106	40.657	42.057
Realni rast u %	1,1	2,6	2,2	1,9	2	1,5
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	11.519	12.665	13.475	14.229	15.233	16.402
Realni rast u %	12,1	8,1	4,5	4,1	5,6	6,2
Vladine investicije u mil KM	1.487	1.681	1.798	1.969	2.127	2.339
Realni rast u %	7,6	9,7	3,9	7,2	5,8	7,7
Privatne investicije u mil KM	10.031	10.984	11.676	12.260	13.106	14.063
Realni rast u %	12,8	7,9	4,6	3,7	5,5	5,9
Uvoz u mil KM	27.798	28.761	30.218	31.477	33.127	34.924
Nominalni rast u %	-1,6	3,5	5,1	4,2	5,2	5,4
Realni rast u %	-1,3	2,5	3,6	2,6	3,6	4
Izvoz u mil KM	21.931	21.610	23.097	24.157	25.666	27.429
Nominalni rast u %	-0,5	0,1	5,2	4,6	6,2	6,9
Realni rast u %	-1,2	-1,6	3,4	2,9	4,7	5,3
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,4	23,9	24	24,5	24,9	26
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.157	-1.802	-2.063	-2.227	-2.344	-2.337
Rast u %	-42,2	55,8	14,5	8	5,2	-0,3
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-2,3	-3,4	-3,6	-3,8	-3,8	-3,6

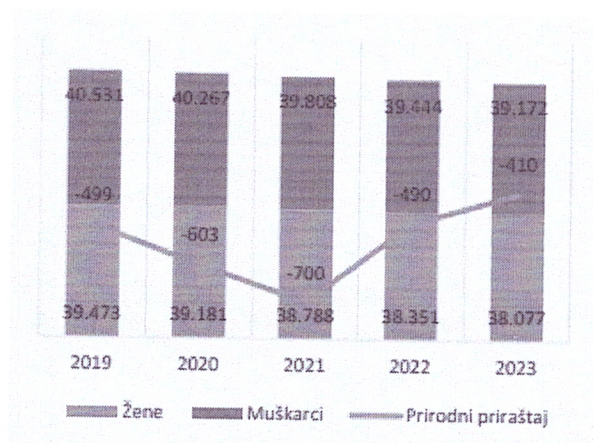
Izvor: Direkcija za ekonomsko planiranje, ožujak 2025. Godine

2.4. Osnovni makroekonomski pokazatelji u Hercegbosanskoj županiji i FBiH

Ukupan broj stanovnika u Federaciji BiH, prema procjenama FZS², sredinom 2023.g. iznosio je 2.150.054 od čega je 1.094.783 ili 50,9% žena. Broj stanovnika u FBiH manji je za 6.792 ili 0,3% u odnosu na 2022.g. i u periodu 2019.-2023.g. broj stanovnika je prosječno godišnje opadao za 0,5%.

Ukupan broj stanovnika u K-10, prema procjenama FZS, sredinom 2023. g. iznosio je 77.249 što čini 3,6% ukupnog broja stanovnika u FBiH. Od tog broja, kao što je prikazano na grafikonu 2., 38.077 ili 49,3% je žena. Broj stanovnika u K-10 manji je za 546 ili 0,7% u odnosu na 2022. g. U promatranom periodu 2019.-2023. g. broj stanovnika je prosječno godišnje opadao za 0,9%.

Grafikon 2. Procjena stanovnika prema spolu i prirodni priraštaj po godinama K10

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2023) Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

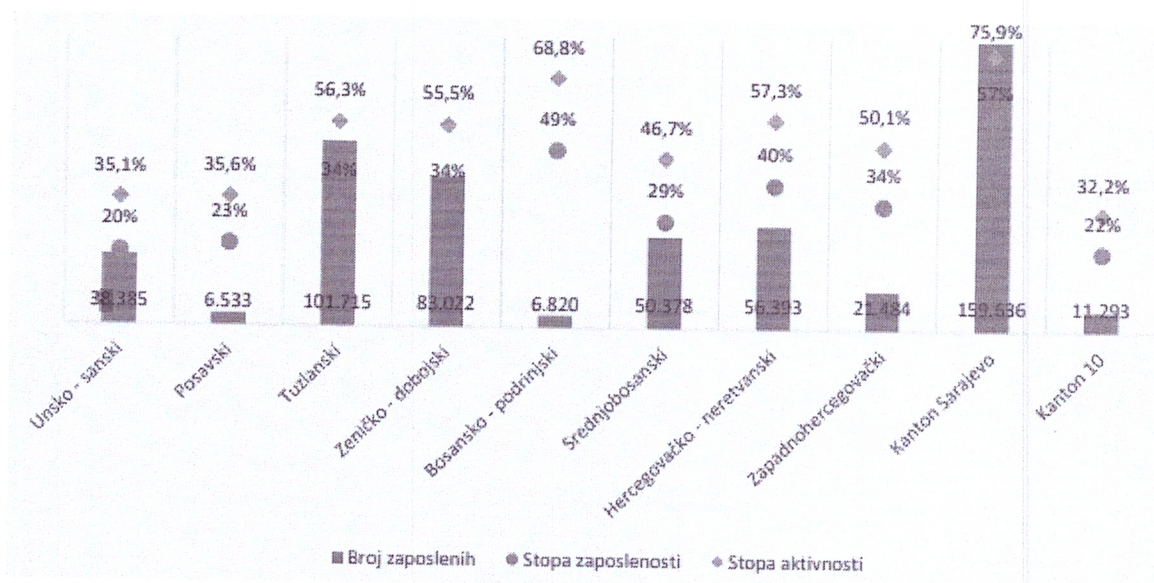
Tržište rada u Federaciji BiH i dalje karakterizira niska stopa aktivnosti radne snage i visoka stopa nezaposlenosti. Prema podacima iz Ankete o radnoj snazi (ARS), stopa aktivnosti radne snage u FBiH uvećana je za 0,6 p.p i iznosi 48,5%. Stopa zaposlenosti u FBiH iznosila je 41,3% što je za 1,7 p.p više u odnosu na prethodnu godinu. Stopa zaposlenosti u FBiH je značajno niža u odnosu na europski prosjek koji u EU 27 u 2023.g. iznosio 70,4%. Stopa aktivnosti radne snage u FBiH uvećana je za 0,6 p.p i iznosi 48,5%. Kada je u pitanju stopa zaposlenosti mladih (15-24), prema istoj anketi, ona iznosi 19,1% i neznatno se povećala u odnosu na prethodnu godinu za 0,3

² Procjene broja stanovnika za Federaciju BiH sa stanjem sredinom godine zasnivaju se na konačnim rezultatima Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u Bosni i Hercegovini 2013. godine

p.p. Stopa zaposlenosti mladih u EU-u 27 se nastavila povećavati i dosegla razinu od 35,2% u 2023.g., što je porast od 1,8 p.p u odnosu na 2019.g.

Zaposlenost u FBiH u 2023. godini bilježi blagi rast, prosječan broj zaposlenih je iznosio 541.261 osoba i veći je za 5.596 ili 1,0% g/g. U periodu 2018.-2023.g. broj zaposlenih osoba je imao prosječnu stopu rasta 0,5%. Stopa registrirane administrativne zaposlenosti u FBiH u 2023.g. iznosila je 36,7% što je za 0,7 p.p više u odnosu na prethodnu godinu. Stopa registrirane aktivnosti u izvještajnoj godini, prema istoj metodologiji, iznosila je 55,1% što je za 0,4 p.p. manje u odnosu na prethodnu godinu. Blagi rast broja zaposlenih ukazuje na to da se vraća trend rasta broja zaposlenih prije pojave pandemije Covid 19. Od prosječnog broja zaposlenih osoba u FBiH u 2023.g., 238.477 ili 44,1% čine zaposlene žene, što je više za 0,7 p.p u odnosu na prethodnu godinu. U promatranom periodu 2019.-2023.g. broj zaposlenih žena se prosječno godišnje povećavao za 1,7%.

Grafikon 3. Broj zaposlenih, stope registrirane zaposlenosti i aktivnosti stanovništva po kantonima FBiH 2023

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2023), obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

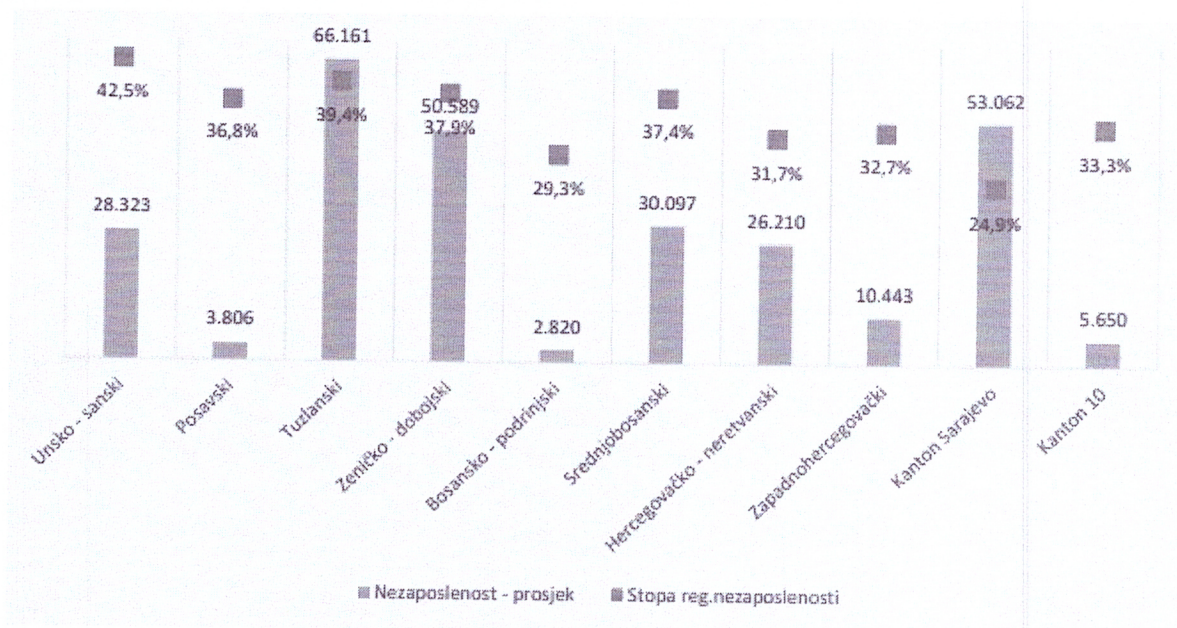
Prema Anketi o radnoj snazi 2023., koja se od prethodne godine provodi prema redizajniranoj metodologiji, stopa nezaposlenosti u FBiH u 2023.g. iznosi 15,0%, što je za 2,2 p.p. manje u odnosu na prethodnu godinu. Promatrano prema spolu skoro dva puta više je aktivnih muškaraca u odnosu na broj aktivnih žena. Stopa nezaposlenosti mladih u FBiH u 2023.g., prema istoj

anketi, iznosi 31,1% (broj nezaposlenih mladih dobne skupine 15-24) manja je za 6,3 p.p. u odnosu na prethodnu godinu.

Kada je u pitanju registrirana nezaposlenost u FBiH u 2023.g. zabilježen je blagi pad broja nezaposlenih osoba. Prosječan broj nezaposlenih u FBiH u 2023.g. iznosio je 277.160 što je manje za 12.753 osoba ili 4,4% odnosu na prethodnu godinu. U promatranom periodu 2019.-2023.g. broj nezaposlenih osoba se prosječno godišnje smanjivao za 3,0%.

U slijedećem pregledu dajemo pregled nezaposlenosti po kantonima FBiH gdje je u 2023.g. najviši prosječan mjesečni broj nezaposlenih osoba registriran u Tuzlanskom kantonu (66.161 ili 23,9%), Kantonu Sarajevo (53.062 ili 19,1%) i u Zeničko-dobojskom kantonu (50.589 ili 18,3%) dok je najmanji broj nezaposlenih osoba registriran u Bosansko-podrinjskom kantonu (2.820 ili 1,0%) od ukupnog broja nezaposlenih u FBiH.

Grafikon 4. Prosječan broj nezaposlenih i stopa registrirane nezaposlenosti po kantonima FBiH 2023

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2023), obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

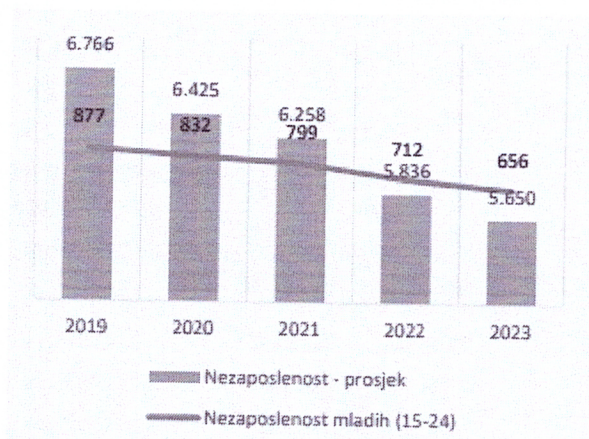
Stopa zaposlenosti u K-10 u 2023. g. iznosila je 21,6%, što je za 0,3 p.p više u odnosu na prethodnu godinu ali ispod stope registrirane zaposlenosti FBiH za promatranu godinu koja je iznosila 36,7%. Stopa aktivnosti u K-10 u 2023. g. iznosila je 32,3%, za 0,1 p.p. više u odnosu na

prethodnu godinu i značajno je manja od registrirane stope aktivnosti u FBiH za promatranu godinu koja je iznosila 55,5%.

Prosječan broj zaposlenih osoba u K-10 u 2023. godini iznosio je 11.293 ili 2,1% od ukupnog broja zaposlenih u FBiH. Od tog broja, 4.980 ili 44,1% je zaposlenih žena. Broj zaposlenih osoba se povećao za 58 ili 0,5% u odnosu na 2022. godinu. U promatranom periodu 2019.-2023.g. broj zaposlenih osoba se prosječno godišnje povećavao za 0,9%. Broj zaposlenih žena u 2023.g. se povećao za 82 ili 1,7% u odnosu na prethodnu godinu. Najveće povećanje broja zaposlenih po djelatnostima, zabilježeno je u administrativnim djelatnostima za 54 ili 54,5%% dok je najveće smanjenje broja zaposlenih zabilježeno u javnoj upravi i odbrani za 68 ili 4,3% odnosu na 2022.g

Prosječan broj nezaposlenih osoba u K-10 u 2023. g. iznosio je 5.650 ili 2,0% od ukupnog broja nezaposlenih osoba u FBiH, kao što je prikazano na grafikonu 5. Od tog broja, 2.929 ili 51,8% je nezaposlenih žena. Broj nezaposlenih osoba se smanjio za 187 ili 3,2% u odnosu na 2022. g. U promatranom periodu 2019.-2023.g. broj nezaposlenih osoba se prosječno godišnje smanjivao za 4,4%. Broj nezaposlenih žena u 2023. g. manji je za 172 ili 5,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 5. Prosječan broj nezaposlenih osoba i nezaposlenih mladih osoba (15-24) K-10

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2023) Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenom radniku u 2023.g. u Federaciji BiH ostvarena je u iznosu od 1.261 KM što je za 13,2% više u odnosu na prethodnu godinu. Federalna vlada je donijela Odluku da se najniža plaća za period od 1. januara do 31. decembra 2023.g. utvrđuje u neto iznosu od 596 KM. U promatranom periodu 2019.-2023.g. neto plaća se

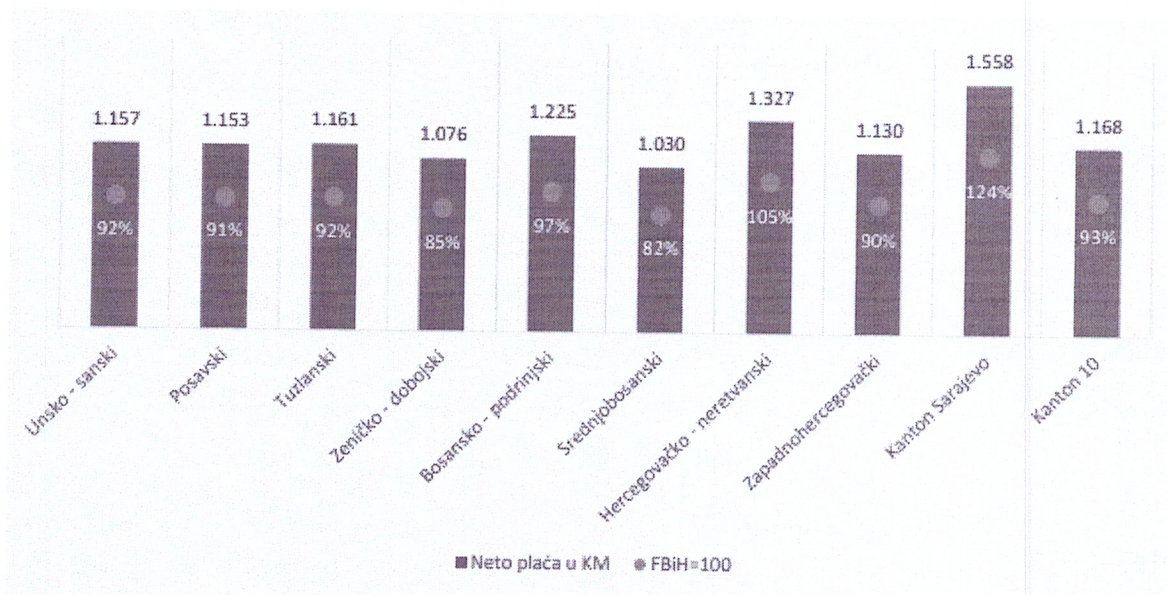
prosječno godišnje povećavala za 8,0%. Bruto plaća u FBiH u 2023.g. iznosila je 1.959 KM i viša je za 13,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Prosječna isplaćena neto plaća u K-10 u 2023 g. iznosila je 1.168 KM što je više za 11,6% u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 92,6% prosjeka FBiH. U promatranom periodu 2019.-2023.g. neto plaća se prosječno godišnje povećavala za 7,0%. Bruto plaća u K-10 u 2023.g. iznosila je 1.807 KM i viša je za 11,9% u odnosu na prethodnu godinu.

Prosječna isplaćena penzija u K-10 na kraju 2023. g. iznosila je 590 KM što je više za 22,2% u odnosu na prethodnu godinu. Prosječna penzija K-10 je nešto niža od nivoa prosjeka FBiH. U promatranom periodu 2019.-2023.g. isplaćena penzija se prosječno godišnje povećavala za 10,5%

Kada su u pitanju kantoni FBiH, najviša prosječna neto plaća u 2023. g. ostvarena je u Kantonu Sarajevo u iznosu od 1.558 KM, Hercegovačko–neretvanskom kantonu 1.327 KM i Bosansko podrinjskom kantonu u iznosu od 1.225 KM, dok je najniža u prosječna plaća zabilježena u Srednjobosanskom kantonu u iznosu od 1.030 KM

Grafikon 6. Prosječne ostvarene neto plaće po kantonima FBiH 2023

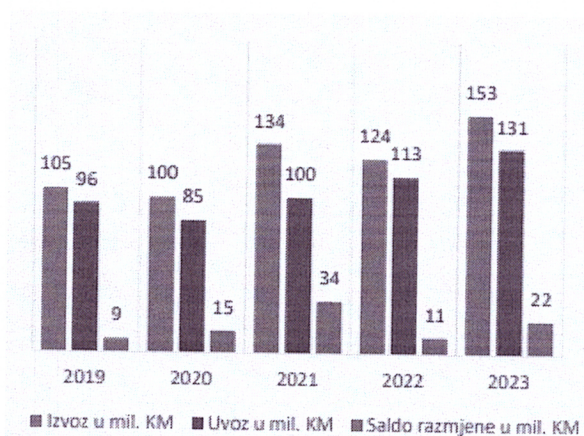

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2023), obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

Ukupna robna razmjena FBiH u 2023.g. bilježi pad od 4,9% u odnosu na isti period prethodne godine. U FBiH u 2023.g. ostvaren je izvoz u ukupnom iznosu od 11.164 mil. KM što je za 7,8% manje u odnosu na izvoz u prethodnoj godini. U promatranom periodu 2019.-2023.g. izvoz se prosječno godišnje povećavao za 10,0%. U FBiH u 2023.g. ostvaren je uvoz u ukupnom iznosu od 19.733 mil. KM što je za 3,2% manje u odnosu na prethodnu godinu. U promatranom periodu 2019.-2023.g. uvoz se prosječno godišnje povećavao za 9,3%.

Izvoz ostvaren u K-10 u 2023. g. iznosio je 153 mil. KM ili 1,4% ukupnog izvoza FBiH. Izvoz ostvaren u izvještajnoj godini je za 23,3% veći u odnosu na 2022. g. Uvoz ostvaren u K-10 u 2023. g. iznosio je 131 mil. KM ili 0,7% ukupnog uvoza FBiH i u odnosu na prethodnu godinu, veći je za 15,9%. Trgovinska bilanca u K-10 u 2023. g. zabilježio je suficit u iznosu od 22 mil. KM sa povećanjem od 11 miliona u odnosu na prethodnu godinu. Postotak pokrivenosti uvoza izvozom iznosio je 116,7% i veći je za 7,0 p.p. u odnosu na 2022. g.

Grafikon 7. Izvoz, uvoz i trgovinska bilanca roba u mil. KM po godinama K-10

Izvor: (Uprava za indirektno oporezivanje 2023) Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

3. SREDNJOROČNA FISKALNA STRATEGIJA

Fiskalna strategija kao dio opće ekonomske politike, predstavlja skup fiskalnih instrumenata, javnih rashoda i prihoda, koji se koriste radi ostvarivanja ciljeva ekonomske politike. Globalno gledajući uvjeti koji vladaju u oblasti ekonomije, primarno se odražavaju i u oblasti javnih financija.

U ovom poglavlju su prikazane projekcije prihoda koji se očekuju da će biti dostupni za financiranje javne potrošnje u srednjoročnom razdoblju, temeljem projiciranih makroekonomskih pokazatelja i postojećih poreznih politika. Izradi se pristupilo na osnovi postojećih politika prihoda i projiciranih makroekonomskih pokazatelja, procjene odjela o naplativosti prihoda koji se ostvaruju po osnovi njihove aktivnosti i analize naplate prihoda po vrstama u prethodnim i tekućem razdoblju.

Projekcije javnih prihoda za razdoblje 2026.- 2028. godina usko su vezane za privredne aktivnosti, te utjecaj ključnih makroekonomskih pretpostavki od kojih ovisi razvoj. U Federaciji BiH javni prihodi na temelju poreza, taksi, naknada, doprinosa i drugih prihoda ostvaruju se, prikupljaju i raspoređuju prema važećim propisima na teritoriji Federacije BiH, a služe za financiranje funkcija Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i Upravitelja cesta i ostalih korisnika javnih prihoda. Bosna i Hercegovina je fiskalno decentralizirana zemlja u kojoj svaka razina vlasti samostalno donosi fiskalnu politiku i upravlja javnim financijama.

3.1. Neizravni porezi

Na državnoj razini formirano je jedinstveno tijelo (UINO – Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje BiH) u čijoj nadležnosti je prikupljanje svih neizravnih poreza u BiH: poreza na dodanu vrijednost (PDV), carina, trošarina i putarine. Od 1. 1. 2005. godine svi prihodi koje ubire Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje prikupljaju se na Jedinstveni račun (JR) otvoren u Centralnoj banci BiH.

Raspodjela sredstava s Jedinstvenog računa radi se na temelju „koeficijenata doznačavanja“ koji zapravo prikazuju udio krajnje potrošnje izračunate kroz prijave PDV-a određene jedinice (FBiH, RS, Brčko distrikt BiH) u ukupnoj krajnjoj potrošnji u Bosni i Hercegovini. Prihodi koji se na

temelju koeficijenata doznavaču entitetima i Brčko distriktu čine osnovu proračuna tih jedinica, a njihova raspodjela regulirana je zakonima o pripadnosti javnih prihoda.

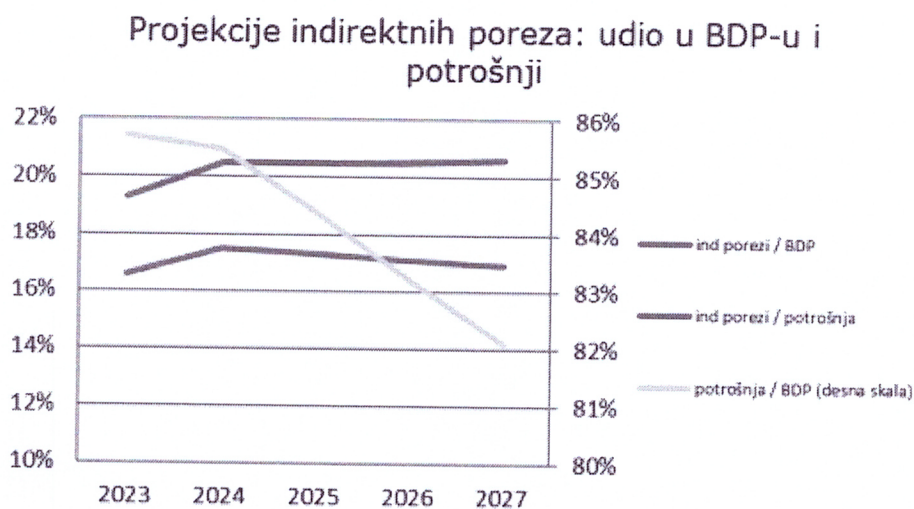
Prihodi od neizravnih poreza za prva tri mjeseca 2025. godine iznosili su 2 milijarde i 751 milijun KM i veći su za 121 milijun KM ili 4,6 % u odnosu na isto razdoblje 2024. godine kada su iznosili 2 milijarde i 630 milijuna KM.

Uprava je u prva tri mjeseca 2025. godine izvršila povrat PDV-a obveznicima koji su ostvarili zakonsko pravo na povrat u iznosu od 540 milijuna KM. U ožujku 2025. godine prikupljeno je 950 milijuna KM neizravnih poreza što je za 77 milijuna KM, ili 8,8% više u odnosu na ožujak 2024. godine. Za financiranje državnih institucija u prva tri mjeseca 2025. godine raspoređen je iznos od 243 milijuna KM.

Ostatak prikupljenih prihoda od neizravnih poreza završio je kod entiteta i Brčko distrikta. Tako je Federacija BiH sa jedinstvenog računa dobila 1 milijardu i 214 milijuna KM, Republika Srpska 681 milijuna KM i Brčko distrikt 69 milijuna KM.

Projektirane stope rasta neto prihoda od neizravnih poreza za 2025., 2026. i 2027. godinu iznose 3,9%, 4% i 4,1% respektivno. Projekcija prihoda u navedenom razdoblju utemeljena je na projektiranim relevantnim makroekonomskim pokazateljima, povijesnoj sezonskoj shemi naplate i projekcijama pojedinih kategorija prihoda za 2024. godinu. Za razliku od projektiranog pada neizravnih poreza u BDP-u u razdoblju 2024-2027, projektirani udio prihoda od neizravnih poreza (OMA) u potrošnji (DEP) u navedenom razdoblju sasvim blago raste od 20,5% u 2024. do 20,6% u 2027. godini. Pad projektiranog udjela neizravnih poreza u BDP-u u razdoblju 2024-2027 kumulativni je rezultat blagog rasta neizravnih poreza u potrošnji te pada projektiranog udjela potrošnje u BDP-u (Grafikon 8)

Grafikon 8. Projekcije neizravnih poreza: udio u BDP-u i potrošnji

Izvor: Podaci Uno i projekcije OMA

Za razliku od projektiranog pada neizravnih poreza u BDP-a u razdoblju 2024-2027, projektirani udio prihoda od neizravnih poreza (OMA) u potrošnji (DEP) u navedenom razdoblju blago raste od 21,1% u 2024. do 21,3% u 2027. godini. Pad projektiranog udjela neizravnih poreza u BDP-u u razdoblju 2024-2027 kumulativni je rezultat blagog rasta neizravnih poreza u potrošnji te pada projektiranog udjela potrošnje u BDP-u (Grafikon 8).

Prihodi od PDV-a predstavljaju najveći generator godišnjeg apsolutnog rasta ukupnih prihoda od neizravnih poreza u razdoblju 2025-2027. Prihodi od PDV-a u navedenom razdoblju projektirani su u skladu s dugoročnim trendovima naplate, povijesnom sezonskom shemom te projekcijama relevantnih makroekonomskih pokazatelja.

3.2 Direktni porezi

U skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH, kantoni i općine prikupljaju niz direktnih poreza, koji uključuju porez na dobit pravnih lica, porez na dohodak, porezi na imovinu, kao i neporezne prihode po osnovu kantonalnih i federalnih propisa o porezima na

imovinu i niz drugih neporeznih prihoda, koji omogućavaju financiranje ustavom utvrđenih funkcija.

Revidirane projekcije prihoda od poreza na dobit za 2025. godinu bazirane su na povijesnom i tekućem trendu naplate, uz procijenjena očekivanja do kraja godine. Prilikom procjene očekivanja do kraja tekuće godine, uzelo se u obzir da će primjena Odluke o minimalnoj plaći za 2025.godinu, kao i pretpostavljeni nastavak povećanja plaće radnika u cilju zadržavanja deficitarne radne snage na tržištu rada u FBiH, na strani poslodavca dovesti do povećanja rashoda u navedene svrhe. Utjecajem istog, pretpostavljen je pad naplate ovih prihoda tokom ostatka 2025.godine. Očekuje se da će se ovi prihodi i u srednjoročnom periodu 2026.-2028. Godine zadržati na približno istom nivou pretpostavljenom za 2025. Godinu, bez daljeg nastavka opadanja trenda. Revidirane projekcije prihoda od poreza na dohodak i obaveznih socijalnih doprinosa za 2025.godinu, zasnovane su na tekućem trendu naplate, uzimajući u obzir efekte povećanja minimalne plaće u 2025. Godini, kao i. kako je već ranije navedeno, prve procjene utjecaja izmjene Zakona o doprinosima u FBiH. Prateći srednjoročne pretpostavke ključnih pokazatelja vezanih za tržište rada (očekivani rast broja zaposlenih po stopi od 1,2% do 1,5% godišnje i očekivani rast prosječne plaće po stopi od 5,2% do 5,6% godišnje) u periodu 2026.-2028. Godine, pripremljene su i projekcije navedene kategorije prihoda za ovaj period. Ipak, imajući u vidu potencijalne nove promjene fiskalnih i poreznih politika u cilju rasterećenja poslovnog okruženja i poboljšanja financijskog položaja radnika, planiranje prihoda koji koreliraju sa izmjenama ovih politika je rađeno sa krajnjom opreznošću.

Porezna uprava Federacije BiH obavještava javnost da su porezni obveznici Federacije BiH u periodu siječanj-ožujak 2025. godine uplatili 2.177.708.672 KM javnih prihoda, što je u odnosu na isti period 2024. godine više za 232.324.924 KM, ili za 11,94%.³

Uplate javnih prihoda u periodu siječanj-ožujak 2025. godine u odnosu na siječanj-ožujak 2024. godine po kantonima prikazujemo u sljedećoj tabeli:

³ <https://www.pufbih.ba/v1/>

Tablica 2 Uplata javnih prihoda po kantonima 2024/2025

R.br.	Kantoni	januar-mart 2024	januar - mart 2025	Index (jan- mart 25/24)	razlika u KM	učešće u ukupnoj naplati (%)
1.	Sarajevski	712.335.868	806.274.180	113,19	93.938.312	37,02
2.	Tuzlanski	329.546.862	369.591.673	112,15	40.044.812	16,97
3.	Zeničko - dobojski	248.187.454	273.011.114	110,00	24.823.660	12,54
4.	Hercegovačko-neretvanski	238.019.758	250.810.232	105,37	12.790.474	11,52
5.	Srednjobosanski	143.615.574	167.683.409	116,76	24.067.835	7,70
6.	Unsko - sanski	111.130.202	129.416.514	116,45	18.286.312	5,94
7.	Zapadnohercegovački	81.521.909	89.943.378	110,33	8.421.469	4,13
8.	Kanton 10	38.883.820	43.382.693	111,57	4.498.873	1,99
9.	Bosansko - podrinski	21.347.046	24.214.722	113,43	2.867.676	1,11
10.	Posavski	20.795.256	23.380.758	112,43	2.585.502	1,07
Ukupno		1.945.383.748	2.177.708.672	111,94	232.324.924	100,00

Izvor: Porezna uprava Federacije BiH

U strukturi javnih prihoda za razdoblje siječanj-ožujak 2025. godine:

- porez na dohodak i zaostali prihodi od poreza fizičkih lica naplaćeni su u iznosu 227.310.589 KM,
- porez na dobit i zaostali prihodi od poreza na dobit naplaćeni su u iznosu 177.859.643 KM,
- porez na imovinu, nasljeđe i poklon naplaćen je u iznosu 22.159.116 KM,
- porez na promet nepokretnosti i prava naplaćen je u iznosu 24.286.154 KM,
- zaostali prihodi od ostalih poreza naplaćeni su u iznosu 108.209 KM,
- takse i naknade su naplaćene u iznosu 197.510.169 KM,
- novčane kazne su naplaćene u iznosu 20.234.179 KM,
- članarine su naplaćene u iznosu 4.759.663 KM,

- ostali javni prihodi naplaćeni su u iznosu 788.253 KM.

U razdoblju siječanj-ožujak 2025. godine naplaćeni su doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i doprinosi za slučaj nezaposlenosti u ukupnom iznosu 1.502.398.335 KM.

U strukturi doprinosa za razdoblje siječanj-pžujak 2025. godine naplaćeni su:

- doprinosi za PIO/MIO u iznosu 838.688.286 KM,
- doprinosi za zdravstveno osiguranje u iznosu 594.381.004 KM,
- doprinosi za osiguranje za slučaj nezaposlenosti u iznosu 69.329.044 KM.

4.PRIHODI PRORAČUNA GRADA LIVNA ZA RAZDOBLJE 2024.-2028.GODINE

Struktura javnih prihoda proračuna Grada Livna obuhvaća prihode od neizravnih poreza i poreza na dobit, kao i neporezne prihode koji dolaze od poduzetničkih aktivnosti, imovine, naknada, pristojbi, novčanih kazni, doprinosa i drugih prihoda, koji se ostvaruju, prikupljaju i raspoređuju sukladno važećim propisima na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine.

Porezni prihodi predstavljaju najveći udio u strukturi ukupnih prihoda, budući da su prihodi od neizravnih poreza najznačajniji izvor. Grad Livno također prikuplja druge izravne poreze, poput poreza na dobit pravnih osoba i poreza na dohodak, te ostvaruju prihode prema kantonalnim propisima o porezima na imovinu i drugim neporeznim prihodima kako bi financirali svoje ustavom utvrđene funkcije.

Neporezni prihodi uglavnom ovise o realizaciji planova rada pojedinih ministarstava, institucija i službi, budući da u ovu kategoriju spadaju prihodi od pristojbi, naknada, prihoda pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi) te naknada prema kantonalnim, federalnim zakonima i drugim propisima.

Projekcije poreznih prihoda Grada Livna za razdoblje 2026. – 2028.godine urađene su na temelju revidiranih projekcija dostavljenih od strane Federalnog ministarstva financija, kao i pokazatelja kretanja ovih prihoda u prethodnom razdoblju. Neporezni prihodi projicirani su na temelju izvršenja u prethodnom razdoblju s tim da se očekuje znatno povećanje ovih prihoda na poziciji naknada koje se prikupljaju temeljem federalnih propisa, prije svega izmjenama Zakona o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidro akumulacijskih objekata.

Kapitalni primitci projicirani su temeljem pokazatelja u prethodnim godinama i sukladno planovima za naredno razdoblje.

Projekcije prenesenih sredstava temelje se na akumulaciji značajnog iznosa novčanih sredstava na transakcijskom računu po završetku fiskalne 2024. godine i akumuliranim novčanim sredstvima na namjenskim računima za zaštitu i spašavanje i računu na koji se uplaćuju sredstva od hidroakumulacije.

Realizacija planirane razine javnih prihoda izravno ovisi i od izmjena poreznih politika, kao i

drugačijeg ishoda drugih parametara kao što su promjena razine zaduženosti na državnoj, odnosno entitetskoj razini što bi utjecalo na povećanje sredstava od neizravnih poreza, te promjena koeficijenata raspodjele koja je u pripremi kroz izmjene Zakona o raspodjeli javnih prihoda.

Tablica 3. Prihodi Grada Livna za razdoblje 2024.-2028.

Vrsta prihoda	Izvršenje	Plan	Prognoze			Indeks 2026/2025
	2024	2025	2026	2027	2028	
UKUPNI PRIHODI	18.510.277	23.635.594	25.715.520	26.597.682	27.984.802	109%
I Prihodi od poreza	9.315.527	9.748.200	11.015.466	12.447.477	14.065.649	113%
II Neporezni prihodi	4.103.800	8.729.400	9.500.054	9.550.205	9.319.153	109%
III Tekuće i kapitalne potpore	2.676.873	3.180.000	3.500.000	3.000.000	3.000.000	110%
IV Kapitalni primitci	476.068	800.000	800.000	800.000	800.000	100%
Prenesena sredstva	1.938.009	1.177.994	900.000	800.000	800.000	76%

4.1. Porezni prihodi Grada Livna za razdoblje 2024.-2028. Godine

Imajući u vidu ostvarenje prihoda i primitka za 2024. godinu, te revidiranim projekcijama javnih prihoda za 2025. godinu, Služba za financije i riznicu Grada Livna napravila je prognoze i projekcije za razdoblje od 2026.-2028. godine. Ukupni prihodi Grada Livna imaju tendenciju rasta kroz planirano razdoblje. Najveći rast prihoda planiran je u 2026.godini, u odnosu na 2025.godinu i iznosi oko 9%, nakon toga se u naredne dvije godine očekuje lagani rast od 3% - 5% u odnosu na prethodne godine.

Ukupni izvršeni prihodi Grada Livna za 2024. godinu su 18.510.277 KM. Porezni prihodi ostvareni su u iznosu od 9.315.527 KM. Prihod od neizravnih poreza predstavljaju najznačajniju stavku u strukturi poreznih prihoda s udjelom od 65% i ukupno iznose 6.065.080 KM. Promatrano analitički, najveći udio od 90% u navedenim prihodima imaju prihodi od PDV-a, te prihodi koji pripadaju direkciji cesta. Raspodjela prihoda od neizravnih poreza vrši se temeljem koeficijenata utvrđenih Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u F BiH na način da se funkcije jedinica lokalne samouprave financiraju u postotku 8,42% od iznosa preostalog nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga.

Prihodi od poreza na dohodak u 2024. godini ostvareni su u iznosu 2.463.551 KM. Ova vrsta prihoda ostvaruje se temeljem Zakona o porezu na dohodak u F BiH od 1.1.2009. godine, a

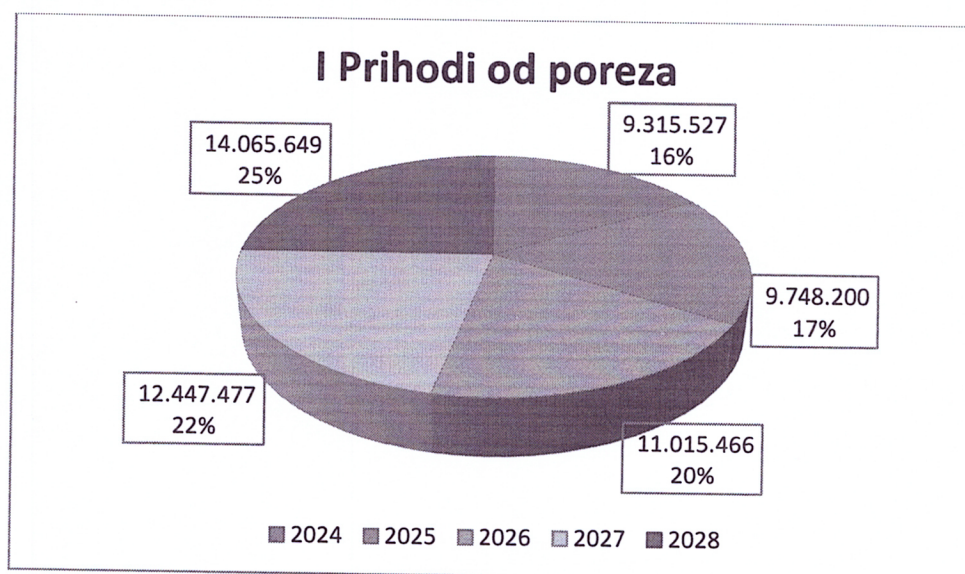
sukladno Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u F BiH raspodjeljuju se u omjeru 65,54% u korist Proračuna HBŽ i 34,46% u korist Proračuna Grada Livna.

Planiranje poreznih prihoda za 2026. godinu temeljeno je na zadnjim službenim makroekonomskim prognozama, preuzetim od Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), u travnju 2024. godine, te prate pretpostavljena kretanja ključnih parametara sa kojima su u korelaciji. Na osnovu tih pokazatelja dane su projekcije te se planira rast od 13% za razdoblje od 2026.-2028. godine.

Projekcije prihoda od poreza na dohodak bazirane su na praćenju trendova u naplati po svim izvorima oporezivog dohotka pojedinačno, kao i pretpostavkama rasta broja zaposlenih i rasta minimalne plaće.

Izvršenje raspoloživih prihoda po osnovi neizravnih poreza za sve proračune u F BiH izravno će ovisiti o visini vanjskog duga s obzirom da se ukupan iznos prihoda s Jedinственог računa koji pripada Federaciji BiH, sukladno članku 21. Zakona o sustavu neizravnog oporezivanja, umanjuje za iznos sredstava potrebnih za servisiranje vanjskog duga F BiH. Ostali porezni prihodi planirani su na tragu izvršenja za proteklo razdoblje 2024. godine.

Grafikon 9. Prihodi od poreza za razdoblje od 2024.-2028.

4.2. Neporezni prihodi Grada Livna za razdoblje 2024.-2028.godine

Neporezni prihodi Grada Livna uključuju:

- ✓ Prihode od poduzetničkih aktivnosti i imovine
- ✓ Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga
- ✓ Novčane kazne.

Neporezni prihodi u 2024. godini ostvareni su u iznosu od 4.103.800 KM. Na temelju revidiranih projekcijama, neporeznih prihoda u 2026. godini planirani su 9% više u odnosu na 2025. godinu, dok u 2027. godina ostaje na tragu 2026. godine, te se u 2028. očekuje lagani pad od 2,5% u odnosu na 2027. godinu.

Neporezni prihodi planirani su uglavnom na tragu prethodnih izvršenja, s tim da je planirano povećanje prihoda od hidroakumulacije temeljeno na očekivanoj naplatu razlike naknade za 2022.i 2023.godine sukladno izmijenjenom Zakonu o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidroakumulacijskih objekata iz prosinca 2021.godine. Temeljem izmjena, godišnji iznos naknade ne može biti manji od 1.500 KM po 1 hektaru hidroakumulacijom potopljene površine.

Kod neporeznih prihoda uvode se dvije nove proračunske pozicije, a to su:

-naknada za korištenje građevinskog zemljišta (VE Ivovik) po ekonomskim kodom 722434 u iznosu 200.000 KM. Ova proračunska pozicija utemeljena je na Ugovoru o međusobnoj suradnji između Općine Livno i Gospodarskog društva „VE IVOVIK“ po kojem spomenuto društvo osim koncesijske naknade ima obvezu plaćati i mjesečnu naknadu od 1% prihoda od iznosa dobivenog za proizvedenu i prodanu električnu energiju sa turbina na području općine Livno, te 020 KM/m2 za pristupnu cestu i jednokratnu naknadu od 2.933,75 KM po stupu na području općine Livno, i

-naknada za postupak legalizacije javnih površina i građevina u iznosu od 10.000 KM koja se temelji na županijskom Zakonu o uvjetima i postupku legalizacije bespravno izgrađenih građevina i građevina privremenog karaktera i Odluci o uvjetima i postupku legalizacije bespravno izgrađenih građevina i građevina privremenog karaktera.

Tekuće i kapitalne potpore u 2024.godini ostvarene su u iznosu od 2.676.873 KM. Planiranje potpora temeljeno je na realizaciji ove proračunske stavke u prethodnoj proračunskoj godini i sukladno očekivanjima kroz aplicirane projekte po javnim pozivima.

Zbog problema kod provođenja javnih nabava prenesena sredstva se prenose u 2025. godinu, koja su za 40% manja u odnosu na 2024. godinu.

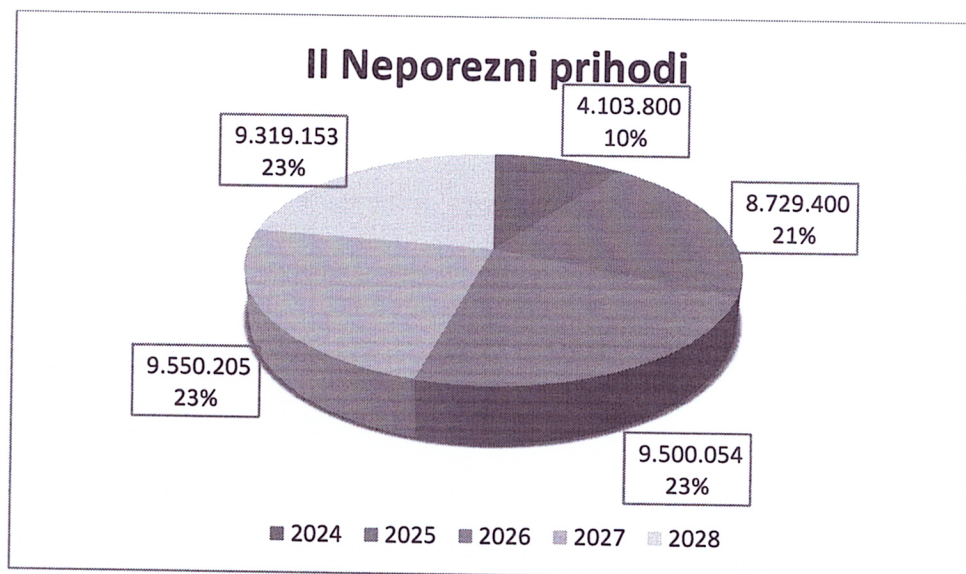
Prenesena sredstva u 2025. godini su planirana u iznosu od 1.177.994 KM, a riječ je o neutrošenim isključivo namjenskim sredstvima čija se realizacija očekuje u 2025. godini, a koja se sukladno članku 48. Zakona o proračunima u FBiH prenose u proračun za tekuću proračunsku godinu. Zbog obveze namjenskog utroška primljenih sredstava sukladno ugovorenom i pravdanju istih, sredstva i realizacija projekata prenosi se u fiskalnu 2025.godinu Potpora Ministarstva graditeljstva, obnove, prostornog uređenja i zaštite okoliša HBŽ – projekt Sekundarna vodovodna mreža u naselju Guber, iznos od 315.175,54 KM:

Ukupno namjenska sredstva iz vanjskih izvora iznose 906.939,12 KM.

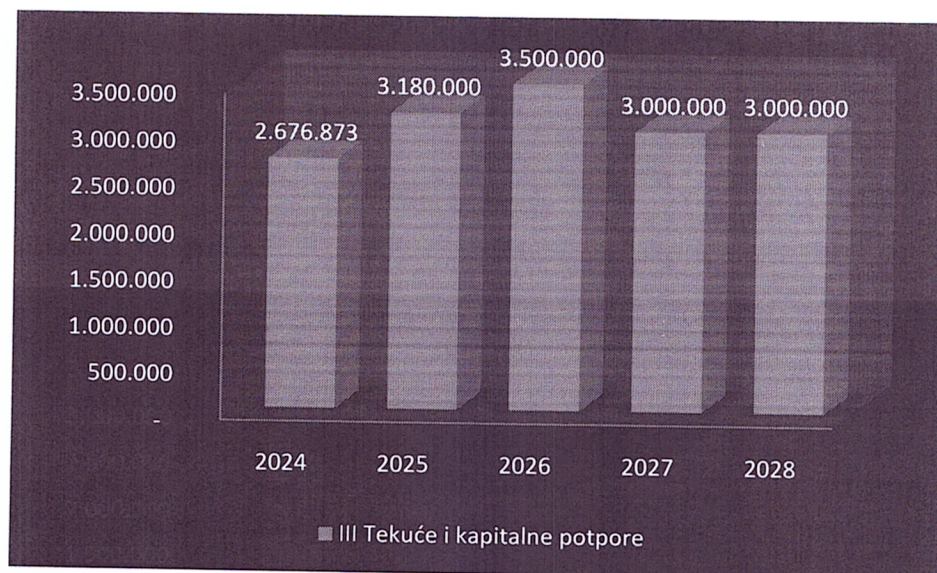
Dio prenesenih namjenskih sredstva u iznosu od 80.000 KM odnose se na sredstva prikupljena temeljem Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nepogoda koja se kroz pražnjenje županijske Riznice i akumuliraju na posebnom namjenskom računu, a ista su namijenjena za izgradnju vatrogasnog doma. Trošiti će se sukladno Programu koji donosi Služba za civilnu zaštitu i vatrogastvo, a odobrava Stožer civilne zaštite.

Preostala prenesena sredstva, iznos od 191.055 KM, su sredstva od HEP-a, vođena na namjenskom računu i sukladno Odluci o izvršavanju Proračuna Grada Livna troše se isključivo za infrastrukturne projekte.

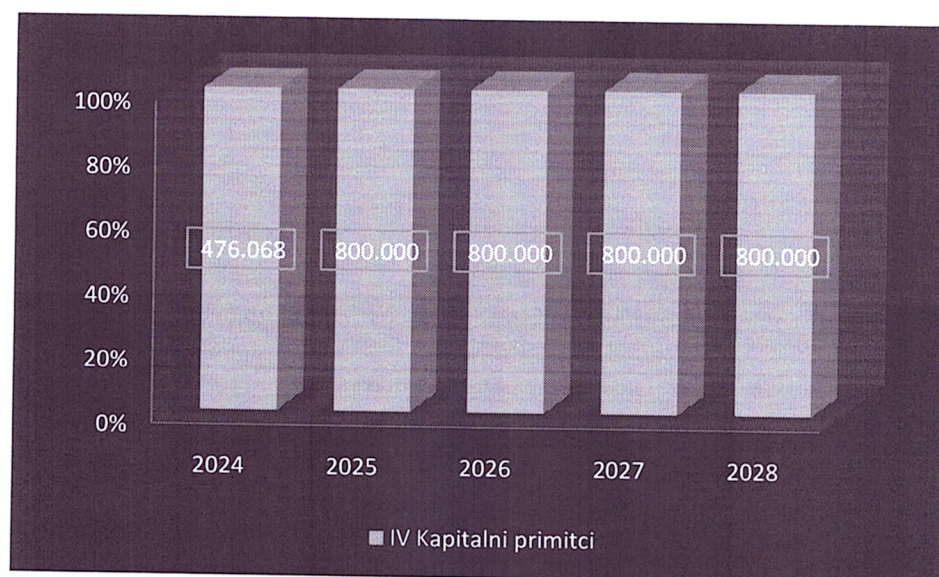
Grafikon 10. Neporezni prihodi za razdoblje od 2024.-2028.

Grafikon 11. Tekuće i kapitalne potpore za razdoblje 2024.-2028.

Grafikon 12. Kapitalni primitci za razdoblje 2024.-2028

5. RASHODI PRORAČUNA GRADA LIVNA ZA RAZDOBLJE 2024.-2028.

Ukupno ostvareni rashodi i izdaci u 2024.godini iznosili su 17.572.641 KM. U razdoblju od 2025.-2028. planira se rast rashoda i izdataka kroz sve godine.

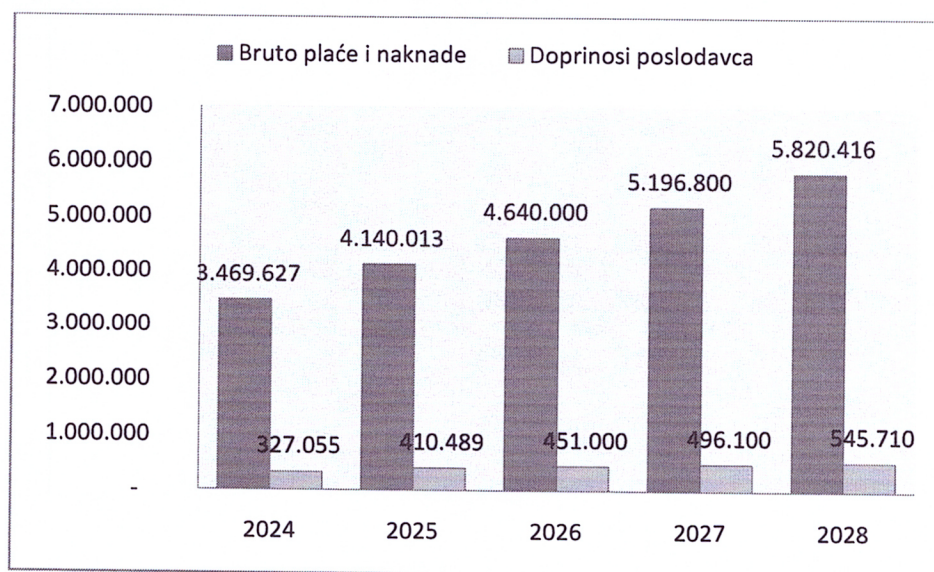
Tablica 4. Rashodi i izdaci Grada Livna za razdoblje 2024.-2028.

Rashodi i izdaci	Izvršenje	Plan	Prognoze			Indeks 2026/2025
	2024	2025	2026	2027	2028	
UKUPNI RASHODI	17.572.641	23.635.594	25.715.520	26.597.682	27.984.802	109%
I TEKUĆI RASHODI	9.364.256	12.201.594	13.195.000	13.996.900	14.570.126	108%
Bruto plaće i naknade	3.469.627	4.140.013	4.640.000	5.196.800	5.820.416	112%
Doprinosi poslodavca	327.055	410.489	451.000	496.100	545.710	110%
Izdaci za materijal i usluge	1.041.143	2.122.800	2.300.000	2.350.000	2.400.000	108%
Tekući grantovi	4.383.165	5.417.292	5.600.000	5.700.000	5.500.000	103%
Kapitalne potpore	139.188	107.000	200.000	250.000	300.000	187%
Kamata po kreditima	4.078	4.000	4.000	4.000	4.000	100%
II DOZNAKE NIŽIM POTROŠAČKIM JEDINICAMA	1.529.926	2.026.000	2.335.520	2.615.782	2.929.676	115%
III PRORAČUNSKA PRIČUVA	122.603	130.000	130.000	130.000	130.000	100%
IV KAPITALNI IZDATCI	6.555.856	9.278.000	10.055.000	9.855.000	10.355.000	108%

Tekući rashodi u 2025. godini planirani u iznosu od 12.201.594 KM, što je za 30% više u odnosu na prethodnu godinu.

Unutar tekućih rashoda, plaće i naknade troškova uposlenih planirane su u iznosu od 4.140.013 KM što je za 19% više nego u 2024. godine. Planirano povećanje odnosi se na povećanje pozicije plaća uposlenih u 2025. godini za oko 10% (osnovica 425 KM), razliku plaća za vježbenike i novouposlone djelatnike, te prilagođeni iznosi naknada troškova uposlenih sukladno propisima koji reguliraju svaku pojedinu oblast.

Grafikon 13. Bruto plaće, naknade i doprinosi 2024.-2028.

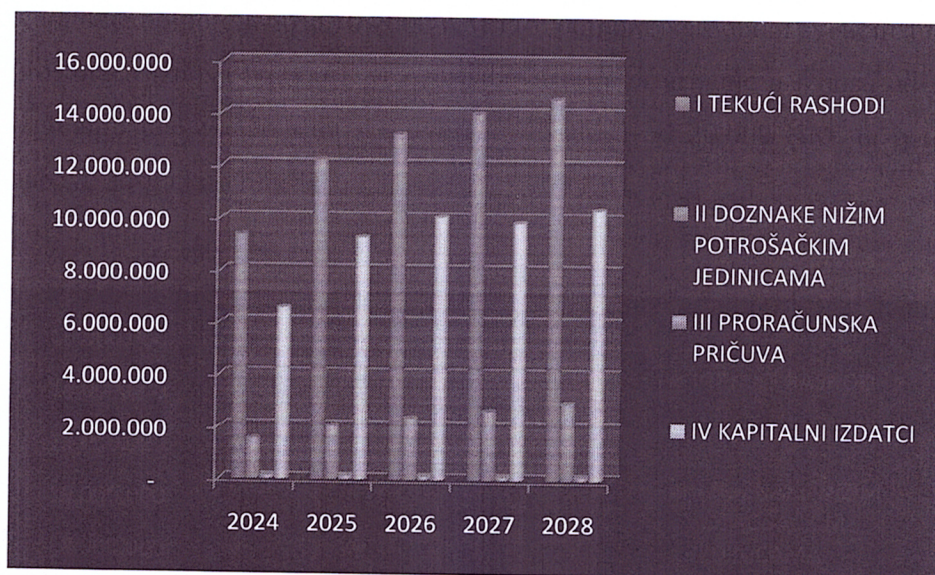
Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi iznose 410.489 KM i povećani su za 14% razmjerno povećanju pozicije za plaće, te dodatak za posebne doprinose u iznosu od 15.000 KM.

Ostali doprinosi odnose se na obveze poslodavca za doprinose kod uvezivanja mirovinskog staža za razdoblje 1992. – 1993. djelatnicima koji odlaze u mirovinu, a prema kojima imamo obvezu uplate istih, kao i razlike uplate doprinosa za dio 2021., 2022. i dio 2023.godine.

Izvršenje tekućih grantova u 2024. godini iznosi 4.383.165 KM, a od 2025.-2027.godine očekuje se lagani rast od 2-3%, dok se u 2028. godini predviđen pad od 3,5%,.

Kapitalne potpore iznose 107.000 KM i to: potpora Narodnom sveučilištu za uređenje galerijskog prostora u iznosu 50.000 KM i za nabavu peći za grijanje u iznosu od 10.000 KM, potpora za izgradnju taekwondo sportske dvorane u iznosu od 20.000 KM, te potpora JP Komunalno za nabavu stroja kombinirke u iznosu od 27.000 KM.

Grafikon 14. Rashodi i izdaci 2024.-2028.

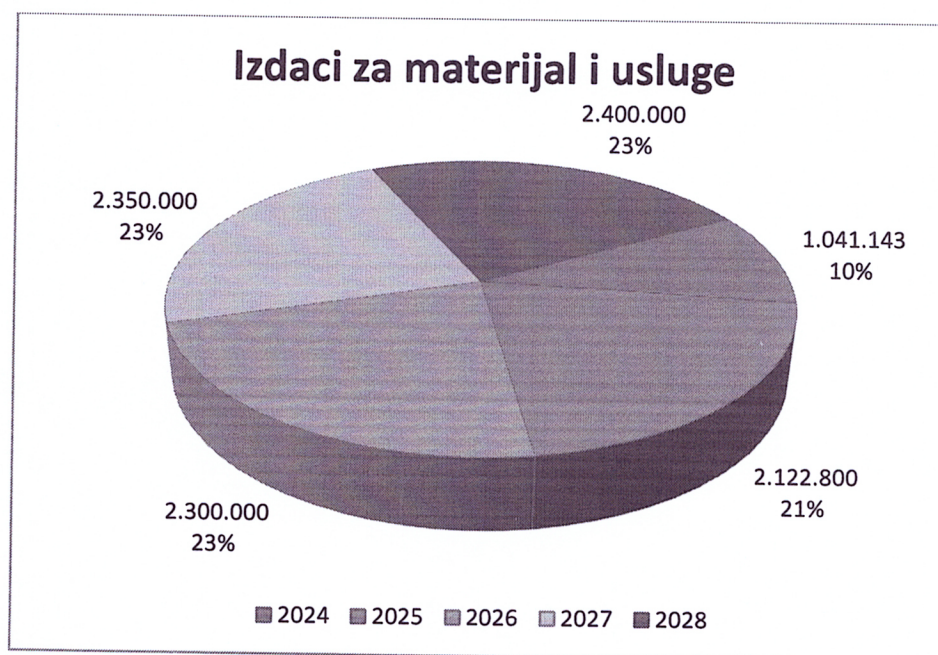
Izdatci za kamate planirani su u iznosu od 4.000 KM, a odnose se na plaćanje kamata po kreditu: Svjetske banke „Sanacija komunalne infrastrukture sektor Vodoprivreda , kanalizacija i čvrsti otpad“.

Proračunska pričuva izdvojena je u posebnu proračunsku stavku s iznosom od 130.000 KM na tragu potrebnog iznosa sredstava iz 2024.godine.

Ukupna gradska potrošnja za materijal i usluge procjenjuje se na 2.122.800 KM u 2025. godini što predstavlja 15 % ukupne proračunske potrošnje.

Na povećanje ove proračunske pozicije utjecalo je povećanje troškova ptt usluga za 14%, uključivanje proračunske pozicije Program financiranja komunalnih djelatnosti u ekonomski kod 613700 sukladno Zakonu o komunalnim djelatnostima HBŽ i po preporukama Ureda za reviziju FBiH, te nova proračunska pozicija, troškovi izlaganja izmjere i katastarskog klasiranja zemljišta (nova izmjera).

Grafikon 15. Izdaci za materijal i usluge 2024.-2028.

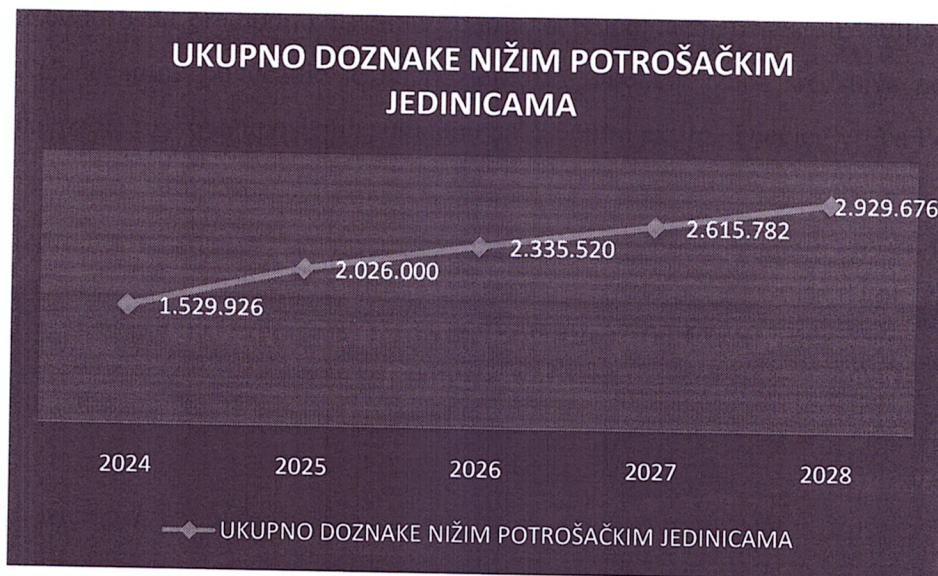
Postupno povećanje, kako tekućih rashoda, planirano je i za doznake nižim potrošačkim jedinicama kroz povećanje sredstava Proračunskim korisnicima, što će biti prikazano u tablici 5 i na grafikonu 16.

Tablica 5. Doznake nižim potrošačkim jedinicama za razdoblje 2024.-2028.

OPIS	Izvršenje	Plan	Prognoze		
	2024	2025	2026	2027	2028
Narodno sveučilište	151.186	190.000	212.800	238.336	266.936
Općinsko javno pravobraniteljstvo	168.015	165.000	184.800	206.976	231.813
DV Pčelice	509.910	805.000	968.000	1.084.160	1.214.259
Crveni križ	107.140	128.000	143.360	160.563	179.831
Centar za socijalnu skrb	593.675	738.000	826.560	925.747	1.036.837
UKUPNO DOZNAKE NIŽIM POTROŠAČKIM JEDINICAMA	1.529.926	2.026.000	2.335.520	2.615.782	2.929.676

Doznake nižim potrošačkim jedinicama planirane su u iznosu od 2.026.000 i povećane su za 32% u odnosu na prethodnu fiskalnu godinu, a pojedinačni iznosi su vidljivi iz tabličnog pregleda. Najznačajnije povećanje je na poziciji DV Pčelice, iznos sredstava potrebnih za plaće i dio naknada troškova uposlenih sukladno usklađenim aktima Dječjeg vrtića Pčelice.

Grafikon 16. Doznake nižim potrošačkim jedinicama 2024. — 2028.

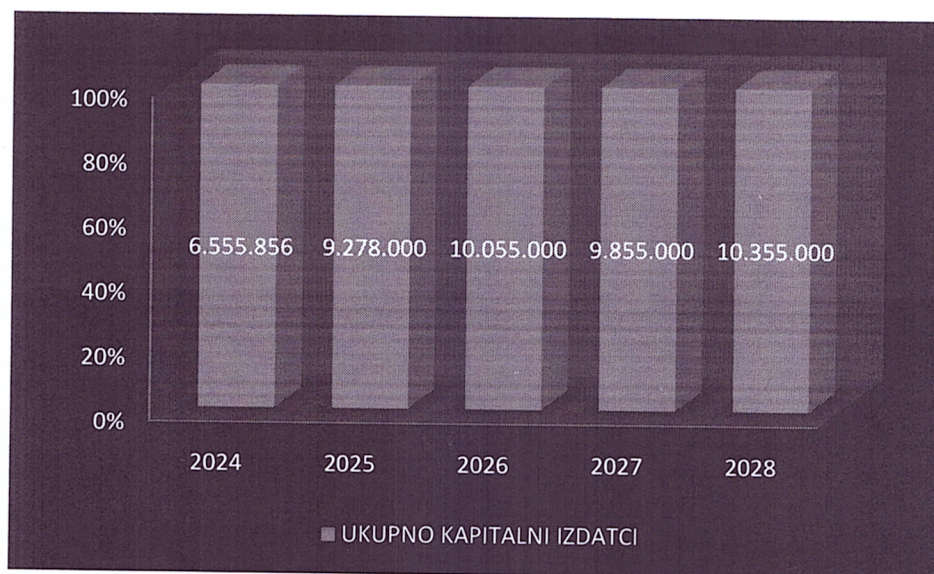

Projekcija kapitalnih izdataka temelje se na izvršenju za 2024.godinu, na projekcijama sredstava od hidroakumulacije i neutrošenim namjenskim sredstvima iz prethodnih godina.

Tablica 6. Kapitalni izdaci za razdoblje od 2024.—2028.godine

OPIS	Izvršenje	Plan	Prognoze		
	2024	2025	2026	2027	2028
Nabava zemljišta	-	20.000	50.000	50.000	50.000
Nabava građevina	2.857.767	5.425.000	5.500.000	5.000.000	5.000.000
Nabava opreme	263.446	475.000	500.000	600.000	600.000
Nabava stalnih sredstava u obliku prava	196.327	350.000	400.000	400.000	400.000
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	2.402.577	2.203.000	2.800.000	3.000.000	3.500.000
Izdaci za otplate kredita	835.739	805.000	805.000	805.000	805.000
UKUPNO KAPITALNI IZDATCI	6.555.856	9.278.000	10.055.000	9.855.000	10.355.000

Grafikon 17. Kapitalni izdaci 2024.-2028.

Kapitalni izdaci planirani su u iznosu 9.278.000 KM za 2025. godinu iznose odnosno povećani su za 42% u odnosu na prethodnu proračunsku godinu. Ova pozicija je povećana za iznos prenesenih namjenskih sredstava za kapitalne projekte koji nisu realizirani u 2024. godini i za kapitalne projekte sukladno Strategiji razvoja i implementacijskim dokumentima za razdoblje 2025.-2027.

Broj: 02-04-1628/2025

Livno, 27.06.2025.godine

GRADONAČELNIK

Darko Čondrić